

XIII Dział 8 Językoznawstwo. Nauka o literaturze. Literatura piękna

XIII.1 Dział 8 Językoznawstwo. Nauka o literaturze. Literatura piękna – wiadomości ogólne

W dziale 80 klasyfikuje się zagadnienia odnoszące się do językoznawstwa i literatury, filologię oraz retorykę.

Klasyfikuje się tu opracowania dotyczące filologii w najszerszym znaczeniu, włącznie z badaniem tekstów literackich jako materiałów z zakresu historii kultury.

W dziale 81 klasyfikuje się zagadnienia językoznawcze oraz poszczególne języki.

Dział 82 obejmuje ogólne zagadnienia literaturoznawcze oraz literaturę piękną w poszczególnych językach.

XIII.2 Działy główne

80 Ogólne zagadnienia językoznawstwa i literatury. Filologia

81 Językoznawstwo i języki

82 Literatura piękna

XIII.3 Rozbudowa działu 81 Językoznawstwo. Języki

XIII.3.1 Rozbudowa za pomocą poddziałów analitycznych z kreską -1 oraz z apostrofem '1/4

81-1 Szkoły i kierunki w językoznawstwie. Metodologia, charakterystyczne cechy języka

81-11 Szkoły i kierunki w językoznawstwie

81-13 Metodologia językoznawstwa. Metody i środki

81'1 Językoznawstwo ogólne

81'2 Teoria znaku. Teoria przekładu. Standaryzacja języka. Stosowanie języka. Dialektologia

81'3 Językoznawstwo matematyczne. Językoznawstwo stosowane. Fonetyka. Grafemika. Gramatyka. Semantyka. Stylistyka

81'4 Lingwistyka tekstu. Analiza dyskursu. Językoznawstwo typologiczne

XIII.3.2 Rozbudowa za pomocą poddziałów wspólnych języka

Rozbudowę symbolu 811 jest przeprowadzana według poddziałów wspólnych języka =1/=9 wymienionych w Tablicy 1c i przez zastąpienie wskaźnika = symbolem 811 , np.:

=111 Język angielski

811.111 Język angielski

Poddziały wspólne języka stanowią wzorzec dla rozbudowy działu 811 Poszczególne języki.

XIII.4 Rozbudowa działu 82 Nauka o literaturze. Literatura piękna

XIII.4.1 Rozbudowa za pomocą poddziałów analitycznych z kreską -1/-9 oraz z kropką .0

82-1/-9 Rodzaje i gatunki literackie

82-1 Poezja. Poematy. Wiersze

82-2 Dramat. Utwory dramatyczne

82-3 Proza

82-4 Szkice, eseje

82-5 Mowy. Przemówienia

82-6 Listy. Korespondencja

82-7 Satyra prozą. Humoreski. Parodie

82-8 Miscellanea literackie

82-9 Inne gatunki literackie

82.01 Teoria literatury

82.02 Szkoły i kierunki literackie

82.09 Krytyka literacka

XIII.4.2 Rozbudowa za pomocą poddziałów wspólnych języka

Rozbudowa 821 jest przeprowadzana według poddziałów wspólnych języka =1/=9 wymienionych w Tablicy 1c i przez zastąpienie wskaźnika = symbolem 821 , np.:

=111 Język angielski

821.111 Literatura angielska

Poddziały wspólne języka stanowią wzorzec dla rozbudowy działu 821 Literatura poszczególnych języków.

XIII.4.3 Rozbudowa za pomocą poddziałów wspólnych miejsca

Literaturę regionalną lub narodową należy oznaczać za pomocą poddziałów wspólnych miejsca (4/9), dołączając je do symboli literatur danego języka, np.:

821.133.1(494) Literatura szwajcarska w języku francuskim

XIII.5 Dział 8 Językoznawstwo. Nauka o literaturze. Literatura piękna w zapisie pionowym (metoda BN)

XIII.5.1 Zasady ogólne

Stosuje się podziały wspólne:

- formy (0...),
- miejsca (1.../9...)
- rasy, narodowości i grupy etnicznej (=...)
- czasu "..."
- z kreską -05.

Nie stosuje się podziałów wspólnych:

- z kreską -02,
- z kreską -03,
- z kreską -04.

XIII.5.2 Zasady szczegółowe

XIII.5.2.1 80 Ogólne zagadnienia językoznawstwa i literatury. Filologia

80(=...) Poszczególne filologie

Do symbolu 80 dopisywane są podziały wspólne rasy, narodowości i grupy etnicznej (=...), np.:

80(=161.1) Filologia rosyjska

80(=162.1) Filologia polska

80(=124+=14) Filologia klasyczna

801.6 Prozodia

Prozodię poszczególnych języków klasyfikuje się dodając w drugim polu 080 symbol odpowiedniego języka lub literatury, np.:

Prozodia polska (badania językoznawcze)

801.6

811.162.1

Prozodia polska (badania literackie)

801.6

821.162.1(091)

801.8 Źródła filologiczne i językoznawcze

Rozbudowa przez dodanie w drugim polu 080 odpowiedniego symbolu, np.:

Dramaty Schillera jako źródło lingwistyczne

801.8

821.112.2(091)-2"17"

XIII.5.2.2 81 Językoznawstwo. Języki

81'24 Praktyczna znajomość języków

Rozmówki językowe klasyfikuje się symbolem odpowiedniego języka, dodając symbol analityczny 81'24, np.:

811.111'24 Rozmówki angielskie

81'25 Teoria przekładu (tłumaczenie)

Przekłady jednostronne zapisuje się w jednym polu 080 przez zestawienie za pomocą dwukropka symbolu wyrażającego język z którego dokonano przekładu i symbolu języka na który tekst został przełożony oraz za pomocą podziału analitycznego 81 '25 Przekłady, np.:

811.162.1:811.111'25 Przekład z języka polskiego na angielski

Przekłady dwustronne zapisuje się w dwóch polach 080, np.:

Przekłady z języka polskiego na angielski i angielskiego na polski

811.162.1:811.111'25

811.111:811.162.1'25

XIII Dział 8 Językoznawstwo. Nauka o literaturze. Literatura piękna - metoda BN

Przekłady literackie klasyfikuje się symbolem historii literatury i symbolem języka z podziałem analitycznym 81'25 Przekłady, np.:

Przekład literatury włoskiej na język polski

821.131.1(091)

811.162.1'25

81'276-053.2 Język dziecka. Mowa niemowlęca lub dziecięca

Klasyfikuje się tu opracowania na temat języka dziecka (w ujęciu lingwistycznym).

81'34/'38 Fonetyka. Ortografia. Gramatyka. Semantyka. Stylistyka

Poddziały analityczne 81'34/'38 dodawane są do poszczególnych języków, np.:

811.161.1'36 Gramatyka języka rosyjskiego

811.135.1'373.7 Frazeologia języka rumuńskiego

Jeżeli istnieje potrzeba dodania do konkretnego języka większej liczby podziałów analitycznych z grupy 81'34/'38 dopisuje się je wymaganą liczbę razy, powtarzając symbol dla każdego języka z wybranymi podziałami, np.:

Fonetyka i ortografia języka polskiego

811.162.1'34

811.162.1'35

Synonimy, neologizmy i archaizmy języka niemieckiego

811.112.2'373.421

811.112.2'373.43

811.112.2'373.44

Jeżeli istnieje potrzeba dodania konkretnego podziału analitycznego z grupy 81'34/'38 do różnych języków powtarza się symbol dla języka z tym samym podziałem analitycznym, np.:

Gramatyka języka polskiego i rosyjskiego

811.162.1'36

811.161.1'36

81'373.46 Terminy specjalistyczne

Podręczniki do języka obcego, według zawartego w nich słownictwa fachowego, klasyfikuje się za pomocą symbolu 81'373.46 oraz symbolu wyrażającego daną dziedzinę oraz podziału wspólnego formy (07), np.:

Podręcznik do języka angielskiego z terminologią ekonomiczną

811.111'373.46

33

(07)

81'374 Leksykografia. Słowniki

Słowniki dwujęzyczne jednostronne zapisuje się w jednym polu 080 przez zestawienie za pomocą dwukropka symboli obydwu języków oraz za pomocą podziału analitycznego 81'374, np.:

811.162.1:811.133.1'374 Słownik polsko-francuski

811.111:811.162.1'374 Słownik angielsko-polski

Słowniki dwujęzyczne dwustronne klasyfikuje się przez zestawienie za pomocą dwukropka w dwóch polach 080, np.:

Słownik polsko-angielski i angielsko-polski

811.162.1:811.111'374

811.111:811.162.1'374

Słownik polsko-francuski i francusko-polski

811.162.1:811.133.1'374

811.133.1:811.162.1'374

Słowniki z zakresu ortografii, semantyki poszczególnych języków klasyfikowane są za pomocą właściwego symbolu danego języka z dodaniem poddziału analitycznego 81'35 lub 81'373... oraz symbolu danego języka z dodaniem poddziału analitycznego 81'374, np.:

Słownik ortograficzny języka polskiego

811.162.1'35

811.162.1'374

Słownik frazeologiczny języka polskiego

811.162.1'373.7

811.162.1'374

811 Poszczególne języki

Klasyfikuje się tu poszczególne języki oraz grupy języków jako przedmiot studiów językoznawczych, filologicznych.

Rozbudowę symbolu 811 należy przeprowadzać według poddziałów wspólnych języka =1/=9 wymienionych w Tabelicy 1c i przez zastąpienie wskaźnika = symbolem 811 , np. 811.111 Język angielski (jako przedmiot badań językoznawczych) pochodzi od symbolu poddziału wspólnego języka =111 Język angielski.

XIII.5.2.3 82 Nauka o literaturze. Literatura piękna

82.01/.09 Teoria literatury i krytyka literacka

82.01 Teoria literatury

Np.:

82.01-1/-9 Genologia

82.01-1 Teoria poezji

82.01-2 Teoria utworów dramatycznych

82.01-3 Teoria powieści, opowiadań

82.02 Szkoły, kierunki i prądy literackie

82.09 Krytyka literacka

Krytyki i recenzje poszczególnych utworów klasyfikuje się odpowiednim symbolem historii literatury, np.:

821.162.1(091)"19" Opracowania krytyczne polskiej literatury międzywojennej

82(091) Historia literatury

Stosuje się stulecia "xx" dla wyrażenia historii poszczególnych literatur, np.:

821.162.1(091)"18" Historia literatury polskiej 19 wieku

Historia literatury baroku

82(091)"16"

82(091)"17"

Prace historyczne i krytyczne dotyczące twórczości poszczególnych pisarzy oraz ich dzieł klasyfikuje się symbolem historii odpowiedniej literatury, np.:

Poezja Adama Mickiewicza

821.162.1(091)-1"18"

Dramaty Szekspira

821.111(091)-2"15"

821.111(091)-2"16"

Biografie i pamiętniki pisarzy klasyfikuje się symbolem historii odpowiedniej literatury, dodając w drugim polu 080 symbol 929-051 dla pamiętników, a 929-052 dla biografii, np.:

Pamiętniki Józefa Hena

821.162.1(091)"19"

929-051(438)"19"

Biografia Adama Mickiewicza

821.162.1(091)"18"

929-052(438)"18"

Recepcję literatury danego języka, utworów literackich danego autora klasyfikuje się symbolem historii literatury z odpowiednim podziałem wspólnym czasu "...", np.:

821.162.1(091)"19" Recepcja twórczości Zbigniewa Herberta

82-1/-9 Rodzaje i gatunki literackie

Rodzaje i gatunki literackie zostały omówione w [Materiałach metodycznych UKD \(2020-...\)](#).

Symbole poddziałów analitycznych 82-1/-9 dodaje się do symboli poszczególnych literatur, np.:

821.162.1-1 Poezja polska

821.131.1-2 Dramat włoski

❖ **82-1 Poezja**

Wiersze do muzyki, piosenki (teksty poetyckie) klasyfikuje się za pomocą symbolu 82-192, np.:

821.162.1-192 Piosenka polska

Wiersze do muzyki, piosenki z nutami (teksty poetyckie z nutami) klasyfikuje się za pomocą symboli 82-192 oraz 784..., np.:

Piosenki polskie z nutami, chwytami gitarowymi

821.162.1-192

784(438)

Pieśni ludowe polskie z nutami, chwytami gitarowymi

821.162.1-192

784.4(438)

Pieśni wojskowe polskie z nutami, chwytami gitarowymi . Pieśni patriotyczne polskie z nutami, chwytami gitarowymi

821.162.1-192

784.71(438)

❖ **82-2** Utwory dramatyczne

Dramaty z punktu widzenia teatru klasyfikuje się symbolem 792.2, np.:

Inscenizacja *Balladyny* Juliusza Słowackiego

792.2(438)

821.162.1(091)-2"18"

82-2:394.2 Scenariusze imprez okolicznościowych

Scenariusz imprez okolicznościowych klasyfikuje się symbolem 82-2:394.2, bez rozbudowy na symbole poszczególnych literatur.

❖ **82-3** Proza. Powieści i opowiadania

Stosuje się następujące poddziały analityczne z działu 82-3:

82-3 Proza. Powieści i opowiadania

82-312.6 Powieści i opowiadania autobiograficzne. Powieści i opowiadania biograficzne

82-343 Mity. Podania. Legendy

82-36 Anegdoty

❖ **82-6** Listy. Korespondencja

Klasyfikuje się tu tylko listy wielotematyczne, np.:

821.162.1-6 Listy Czesława Miłosza

❖ **82-91** Komiksy. Powieści graficzne

Opracowania o walorach artystycznych komiksów klasyfikuje się symbolem 741.52

Komiksy dla dzieci i młodzieży

82-93

82-91

❖ **82-92** Publicystyka

Teksty publicystyczne wielotematyczne klasyfikuje się za pomocą 82-92, np.:

821.162.1-92 Reportaż polski

Teksty publicystyczne na określony temat klasyfikuje się symbolem reprezentowanej dziedziny, np.:

94(100)"1914/1918" I wojna światowa w publicystyce

Sytuacja społeczna Polski w reportażu

308(438)

(047)

❖ **82-93** Literatura dla dzieci i młodzieży

Książki dla małych dzieci, książki zabawki, książki do kolorowania bez względu na tematykę klasyfikuje się symbolem 82-93, bez rozbudowy na symbole poszczególnych literatur, np.:

82-93 Książki zabawki o zwierzętach

Piosenki dziecięce (teksty poetyckie) klasyfikuje się za pomocą symbolu 82-93, np.:

821.162.1-93 Piosenka dziecięca polska

Piosenki dziecięce z nutami (teksty poetyckie z nutami) klasyfikuje się za pomocą symbolu 82-93 oraz 784.67, np.:

Piosenki dziecięce polskie z nutami, chwytami gitarowymi

821.162.1-93

784.67(438)

Powieści biograficzne dla dzieci i młodzieży

82-93

82-312.6

Legandy dla dzieci i młodzieży

82-93

82-343

Mity dla dzieci i młodzieży

82-93

82-343

Komiksy dla dzieci i młodzieży

82-93

82-91

82-93:792.077 Utwory sceniczne dla dzieci. Scenariusze imprez szkolnych

Utwory sceniczne dla dzieci, scenariusze imprez szkolnych klasyfikuje się symbolem 82-93, bez rozbudowy na symbole poszczególnych literatur.